

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 9P/168/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620201814
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2023:4620201814.16

Uznesenie

Okresný súd Topoľčany vo veci starostlivosti o maloleté deti: K. C., nar. XX.XX.XXXX, a H. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, deti matky: S. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. č. XX a otca: S. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. - U. č.XXXX/X B, zast.: Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Peružek, so sídlom Podzámska 41/A, Hlohovec, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e neodkladné opatrenie, ktorým do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 9P/168/2020, ktorým ukladá otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého K. C., nar. XX.XX.XXXX v sume 80 eur mesačne, ktorú bude povinný platiť vždy do 15-eho dňa v mesiaci vopred k rukám matky s účinnosťou od vykonateľnosti tohto uznesenia.

II. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti otca S. C., nar. XX.XX.XXXX na mal. H. C., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a.

o d ō v o d n e n i e :

1. Doručením návrhu matky bolo na tunajšom súde dňa 14.07.2020 začaté konanie o zmenu zverenia mal. K. C., nar. XX.XX.XXXX, a určenie výživného a zvýšenie výživného pre mal. H. C., XX.XX.XXXX.

2. Dňa 21.02.2023 bol Okresnému súde Topoľčany doručený návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáha, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zmení rozsudok Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 10P/137/2018, a to tak že zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca S. C. pre mal. H. C., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 50 eur mesačne na sumu 200 Eur mesačne s účinnosťou od vykonateľnosti uznesenia. Zároveň žiadala zaviazať otca Jozefa Vičana prispievať na výživu pre mal. K. C., nar. XX.XX.XXXX sumou 200 Eur mesačne od vykonateľnosti tohto uznesenia.

3. Matka návrh na vydanie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že obidve maloleté deti pochádzajú z jej vzťahu s S. C.. Pre dlhodobé problémy sa v minulosti na určitú dobu rozišli, pričom mal. K. bol vtedy zverený rozsudkom OS N. sp. zn. 19P/23/2017 do osobnej starostlivosti otca a ona bola zviazaná platením výživného. K.. H. bola zverená do osobnej starostlivosti matky rozsudkom OS Topoľčany sp. zn. 10P/137/2018 a otec bol zviazaný platením výživného po 50 Eur mesačne. Následne však ich spolužitie obnovili a žili spolu prakticky do konca júna 2020 v spoločnej domácnosti. V tom čase sa matka po opakovaných incidentoch, kedy ju jej bývalý partner napadol a zbil, odsťahovala na adresu svojho trvalého pobytu. V júli 2020 na OS Topoľčany podala návrh na zmenu zverenia mal. K. a určenie výživného, pričom zároveň žiadala o zvýšenie výživného na mal. H.. V uvedenej veci bolo rozhodnuté len čiastočne, celé konanie trvá už dva roky a momentálne je odročené na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania, pričom sa dá predpokladať, že toto konanie v súvislosti s uvedeným v dohľadnej dobe ani neskončí. Uznesením sp. zn. 10P/168/2020 OS Topoľčany nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zveril mal. K. do osobnej starostlivosti matky. Výživné súd neurčil. Matka

je zamestnaná, pracuje vo firme J. s.r.o. ako pomocná sila v kuchyni, má v starostlivosti 3 deti, okrem 2 detí C. aj dcéru z rozvedeného manželstva mal. S. K., nar. XX.X.XXXX, ktorá je zverená do jej osobnej starostlivosti a poberá na ňu výživné vo výške 100 Eur mesačne. Jej rodina jej pomohla, keď ju zobrali k sebe aj s deťmi, keď to najviac potrebovala. T. č. však žije s deťmi sama na adrese vo C. W., pričom sa jedná o dvojizbový nájomný obecný byt. O deti sa stará výhradne sama, všetky náklady na starostlivosť o deti i na domácnosť hradí len ona, pričom len výdavky na domácnosť sú vo výške cca 400 Eur mesačne + výdavky na starostlivosť o deti týkajúce sa školy a škôlky vo výške cca 60 Eur mesačne a bežné výdavky ako sú strava, hygiena, zdravotná starostlivosť a nákup oblečenia, čo aktuálne ani vyčíslit' nevie. Jej príjem je cca 800 eur mesačne aj s daňovým bonusom na deti, prídavky poberá na tri deti vo výške 180 eur mesačne a spomínané výživné 100 eur na mal. S., iný príjem nemá. Táto suma však pokrýva ich výdavky len čiastočne, stalo sa už aj to, že si musela požičať. Otec mal. detí K. a H. jej od ich rozchodu na deti prispieva veľmi sporadicky, stane sa že aj nezaplatí a keď jej niečo pošle je to suma podľa jeho vlastného uváženia. Minulý mesiac jej poslal 80 Eur na obe deti. Okrem tejto sumy sa iným spôsobom nepodieľa na starostlivosti o ne, za posledné obdobie si nespomína kedy by im bol niečo kúpil len tak pre radosť či pri príležitosti ich narodenín alebo menín. Vie, že otec pracuje, okrem príjmu z pracovnej činnosti má aj ďalší príjem a to z prenájmania bytu, ktorý sa nachádza v T. a je v jeho osobnom vlastníctve. Matka si nedovolí nič mimoriadne nakupovať, snaží sa zabezpečovať len to čo je pre nich nevyhnutné a potrebné, napriek tomu si je vedomá, že deti chcú ísť aj na výlet, že rastú a potrebujú nové oblečenie, že mal. K. medzičasom nastúpil na Základnú školu, v septembri nastúpi do prvého ročníka už aj H. a náklady za posledné obdobie aj v súvislosti s aktuálnou ekonomickou situáciou vo svete enormne vzrástli a keďže nie je predpoklad, že bude v dohľadnej dobe právoplatne rozhodnuté v predmetnej veci, žiada súd o vydanie neodkladného opatrenia, ktorým zvýši výživné na mal. H. a určí výživné pre mal. K.. Správanie otca je nevyspytateľné, nevie ako sa kedy rozhodne, či jej v daný mesiac vôbec výživné pošle.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

8. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

11. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

12. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

13. Podľa § 360 ods. 2 CMP ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

14. Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

15. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

16. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

17. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhoviecie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Pod potrebou bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad.

18. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

20. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

21. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Z povahy neodkladných opatrení a aj úpravy rozhodovania o nich je zrejmé, že zákonom ustanovenou podmienkou na vydanie neodkladného opatrenia je potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov do toho času, než tieto budú upravené konečným rozhodnutím. Práve v konaniach zahájiteľných i bez návrhu treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladnom opatrení, keď v konaní o neodkladnom opatrení je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na vydanie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do

problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Tým sa práve konanie o neodkladnom opatrení vydávanom na návrh v konaniach zahájitelných i bez návrhu líši nielen od konania vo veci (kde vykonávanie dokazovania súdom bez ohľadu na aktivitu účastníkov spravidla poskytuje dostatočný priestor pre zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností), ale aj od konania o prípadnom neodkladnom opatrení vydanom bez návrhu samotným súdom.

23. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením neodkladného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nie je teda skutkový stav zisťovaný v plnom rozsahu, ale rozhodujúce skutočnosti musia byť aspoň osvedčené. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Toto ohrozenie osvedčeného nároku účastníka musí byť konkrétne, reálne a musí hroziť bezprostredne, keď existencia nároku ešte sama o sebe nie je dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

24. Vzhľadom na to, že konanie vo veci samej nie je doposiaľ právoplatne skončené a v súčasnosti nie je možné určiť dobu, po ktorú bude ešte prebiehať a otec sa na výžive maloletého K. pravidelne nepodieľa, súd dospel k záveru, že návrh matky v časti výživného na maloletého K. je dôvodný. Na pojednávaní konanom dňa 15.06.2022 otec uviedol, že pracuje na pracovnú zmluvu na dobu neurčitú ako SZČO, kde mal v roku 2020 príjem 890 eur. Lustráciou v sociálnej poisťovni súd zistil, že otec od 23.10.2019 až po súčasnosť vykonáva SZČ, pričom jeho mesačný priemerný vymeriavací základ je od januára 2023 vo výške 605,50 eur. Preto súd uložil otcovi povinnosť, aby na maloleté dieťa platil výživné v nevyhnutnej miere, za ktorú súd považuje sumu 80 eur mesačne, ktorú je otec s prihliadnutím na jeho doteraz zistený príjem schopný platiť s tým, že ho bude povinný platiť až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Určená suma nevyhnutného výživného zároveň podľa názoru súdu je postačujúca na pokrytie nevyhnutných nákladov na výživu maloletého dieťaťa, teda predovšetkým stravy, až do doby, pokiaľ nebude o výživnom rozhodnuté rozsudkom vo veci samej.

25. Z obsahu spisu vyplýva, že Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn.10P/137/2018 zo dňa 20.09.2018 bol otec zaviazaný platiť výživné na maloletú H. vo výške 50 eur mesačne. Neodkladné opatrenie ohľadne určenia platenia výživného v nevyhnutnej miere má za úlohu zabezpečiť základné životné podmienky pre maloleté deti, to znamená ich stravu a každodenné potreby, aby sa maloleté deti nedostali do ohrozenia zdravia, prípadne života v dôsledku nedostatku týchto základných životných potrieb. Toto zákonné ustanovenie (§366 CMP) hovorí o nariadení platenia výživného v nevyhnutnej miere. Výživné v nevyhnutnej miere už ale bolo určené a to práve vyššie uvedeným rozhodnutím. Či je dôvod na zvýšenie výživného v dôsledku podstatnej zmeny pomerov, ktorá nastala od poslednej úpravy výživného, bude súd skúmať až v konaní vo veci samej. Neodkladné opatrenia vo veci zvýšenia, alebo zníženia výživného sú absolútnou raritou, potrebné rozsiahlejšie dokazovanie súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení nemá k dispozícii. Za danej situácie je potrebné ustáliť taký záver, že na predbežnú úpravu pomerov účastníkov konania formou neodkladného opatrenia neboli splnené zákonné podmienky a preto návrh matky v časti zvýšenia výživného na maloletú H. ako nedôvodný zamietol. Treba zdôrazniť, že inštitút neodkladného opatrenia slúži na okamžitý zásah v prípadoch konkrétneho ohrozenia maloletého dieťaťa, ktoré nie je možné odvrátiť inak. Neodkladné opatrenie nie je prostriedok na urýchlené rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností v prípadoch, ak na to nie je kvalifikovaný dôvod.

26. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že všetky relevantné skutočnosti týkajúce sa starostlivosti o maloleté deti bude súd skúmať v konaní vo veci samej, v ktorom bude dostatok priestoru na vykonanie náležitého dokazovania za účelom stanovenia úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ktorá bude v najlepšom záujme maloletých detí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Topoľčany, písomne v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Toto uznesenie je vykonateľné jeho vyhotovením (§ 367 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku).